

giver ikke direkte Udbytte. Men de har gavnet Egnen paa anden Maade, og de af dem, der er anlagte før Krigen, er anlagte for saa beskedne Summer, at Kommunerne hidtil uden Knurren har forrentet Kapitalen. Værre vilde det have været, hvis de var gjorte færdige inden den forekrevne Tids Udløb, Anlægs kapitalen vilde jo være flerdoblet, og det samme gælder Rentefoden; Kommunernes Tilskud til Forrentningen kunde i mange Tilfælde let blive indtil 8—10 Gange saa stor, som det vilde have været før Krigen for ældre Baner under tilsvarende Forhold. Ogsaa for de Baner, hvor Jordarbejdet er paabegyndt, bliver det nødvendigt at give Udsættelse; det er ganske umuligt at tvinge Bevillingshaverne til at gøre dem færdige. Jeg skal eksempelvis nævne en Bane fra Vodskov til Øster Vraa i Vendssyl; den er kalkuleret til 1 300 000—1 400 000 Kr. med en Længde af 35 km. Jordarbejdet er paabegyndt i 1914 eller 1915 og er færdigt. Skinnerne var købt til en Pris af 127 Kr. pr. Ton; en mindre Del blev leveret, men der blev forlangt en Overpris af 100 Kr. pr. Ton. Bevillingshaverne sagde nej, men senere steg Prisen til langt over det dobbelte, hvis Skinnerne overhovedet var til at faa. Denne Bane Vodskov—Øster Vraa ligger nu og venter paa bedre Tider; der er sikkert allerede anvendt over 1 Mill. Kr. paa den, og en Gang maa den jo gøres færdig, men der maa gives Henstand. Og vi kan ikke en Gang begrænse Henstanden med Hensyn til Tid, vi maa give Ministerens Forslag om Henstand paa ubegrænset Tid vor Tilslutning.

I denne Forbindelse er der en Sag, jeg har Lyst til at spørge den højtærede Minister om. Beboerne langs Vodskov—Øster Vraa Baneanlægget har beklaget sig over, at der bliver afkrævet dem Værdistigningsafgift. Det er vistnok rigtigt, at efter Loven skal de betale Værdistigningsafgift; vi fik jo vedtaget en Lov om dette Spørgsmaal, som det desværre maa indrømmes ikke har haft synderlig Betydning, ja, vist endogsaa i enkelte Tilfælde har virket saaledes, at det har kostet mere at faa Værdistigningsafgiften udregnet og opkrævet, end den har indbragt Staten eller Baneanlægget i Penge. Man har imidlertid paa Vodskov—Øster Vraa Egnen lidt ondt ved at forstaa, at der afkræves Værdistigningsafgift, saa længe Banen ligger hen saaledes, at kun Jordarbejdet og Broarbejderne er færdige. Jeg henstiller til den højtærede Minister at

tage dette Spørgsmaal under Overvejelse, for der synes dog at være god Grund til at tage Hensyn dertil, da der er noget urimeligt i, at man skal betale Værdistigningsafgift til en Bane, der ikke er færdig og ikke er i Drift.

Der er ogsaa et andet Spørgsmaal, jeg gerne vil rette til den højtærede Minister, nemlig hvorledes det gaar med Regnskabsaflæggelserne. Der staar i den Eneretsbevilling, som gives, en Bestemmelse om, at der skal aflægges Regnskab for Banens Anlæg senest inden 6 Maaneder efter Banens Aabning. I 1918, da vi havde den Lov, der nu foreslaas ændret, til Behandling, blev det oplyst, at af de 32 Baner, der den Gang havde faaet Eneretsbevilling, havde kun 3 faaet deres Regnskab endeligt afsluttet. Dette viser, at der er gaet alt for lang Tid, inden Bestemmelserne er blevet overholdt. Om Skylden derfor ligger hos Bevillingshaverne eller andetsteds, skal jeg ikke kunne sige, men jeg har den Opfattelse, at den Rest, der staar tilbage af Statens Bidrag til disse Baneanlæg, vistnok i væsentlig Grad er Skyld i, at Regnskaberne ikke blev aflagt, og jeg er tilbøjelig til at tro, at det er gaaet saaledes ogsaa ved enkelte af disse Privatbaneanlæg, fordi de, der fik Koncession, som Regel den Gang mere var private Folk, end det er nu, idet det nu som Regel er Kommunerne eller Kommunernes Repræsentanter, der søger Koncessionerne. Den Gang var det nærmest Folk, som mere tilfældigt traadte sammen for at søge disse Eneretsbevillinger, og adskillige af dem er allerede afgaaet ved Døden, inden Regnskaberne blev aflagt, hvad der vistnok maa anses for grumme uheldigt. I 1918 fik vi samtidig ogsaa oplyst, at Statens Gæld til de private Baner, som havde faaet Bevilling, og som var under Anlæg, androg over 8 Mill. Kr. Jeg vilde sætte Pris paa, om det var den højtærede Minister muligt at oplyse her, hvordan det Forhold er nu, om denne Gæld er, hvad jeg haaber, om ikke helt betalt saa dog bragt saaledes ned, at der er Mulighed for, at Staten kan komme paa ret Køl, om man kan bruge det Udtryk i dette Forhold. Jeg havde den Opfattelse, og jeg tror ogsaa, jeg kan sige det paa det Udvalgs Vegne, som i Landstinget behandlede det Forslag, der førte til Loven af 1918, at det var uheldigt, at en Bestemmelse som den, der var i Loven af 1894, ikke kom ind i Loven af 1908, nemlig at Staten har Ret til, og vel ogsaa Forpligtelse til, at optage Statslaan, saaledes at